

चतुरङ्ग ओलम्पियाड-समूहस्य क्रीडकैः संह वार्ता कृतवान् प्रधानमन्त्री

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी नवदिल्ल्यां निजावासे भारतीय-चतुरङ्ग ओलम्पियाड-समूहस्य क्रीडकैः संह वार्ता समाचरितवान्। ध्येयं वर्तते भारतीयदलेन अनेन हंगरीदेशे बुडापेस्टनगरे आयोजिते चतुर्विंशत्यधिकद्विसहस्रतमे ओलम्पियाड-नामाभिधेयके द्वन्द्वे महिला-पुरुषयोः दलेन उभयोः वर्गयोः स्वर्णपदकं विजितम्।

चिकित्सा-प्रौद्योगिकी औषधोद्योगाश्च भारते निर्याताय प्रमुखक्षेत्रत्वेन समायाताः- अरुणीशः

औषधविभागस्य सचिवः अरुणीश-चावलाइत्येषः प्रतिपादितवान् यत् चिकित्सा-प्रौद्योगिकी औषधोद्योगश्च भारते निर्याताय प्रमुखक्षेत्रत्वेन समायाताः। नवदिल्ल्यां वार्षिके औषधोद्योग-शिखर-सम्मेलने सचिवः न्यगादीत् यत् विगेतषु वर्षेषु भारते निर्मितानाम् औषधीनां पञ्चाशत्प्रतिशतं यावत् निर्यातं समग्रविश्वे जातम्। अपि च अस्मिन् क्षेत्रे निर्यातस्य सम्भावना साम्प्रमपि सन्ति इति। एतदर्थं मेक इन इण्डिया इत्यनेन पदक्षेपेण बृहत्तमे स्तरे देशं महाशक्तिं निर्मातुं साहाय्यं प्रदत्तम्।

संयुक्तराष्ट्र-सुरक्षा-परिषदि स्थायिसदस्यत्वेन फ्रांसदेशेन भारतं प्रविष्टुं स्वीयं समर्थनं प्रकटितम्

फ्रांसदेशीयः राष्ट्रपतिः इमैनुएल मैक्रों इत्येषः संशोधितायां संयुक्तराष्ट्र-सुरक्षा-परिषदि स्थायिसदस्यत्वेन भारतं प्रविष्टुं समर्थनं स्वीयं प्रकटितवान्। श्रीमैक्रों इत्येषः न्यूयॉर्कनगरे संयुक्तराष्ट्र महासभायाः नवसप्ततितमे चर्चासत्रे वार्ता इमां कथितवान्। फ्रांसदेशीयेन अनेन राष्ट्रपतिना सबले प्रत्यपादयत् यत् भारत-जर्मनी-जापान-ब्राजील-देशाः स्थायिदेशाः भवेयुरिति।

भारतीय-नागरिकाः परामृष्टाः यत् ते यथाशीघ्रं लेबनानदेशं त्यजेयुः- भारतीयदूतावासः

हिमसंस्कृतवार्ताः। लेबनानस्य बेरुत-स्थितेन भारतीयदूतावासेन इजराइलदेशस्य हिज्बुल्लाह गुल्मस्य च मध्ये विवर्धमानं संघर्षं निध्याय भारतीय-नागरिकाः परामृष्टाः सन्ति यत् ते यथाशीघ्रं लेबनान देशं त्यजेयुः। अथ च न केऽपि भारतीयाः लेबनानस्य यात्रा नैव कुर्युः। येन तेषां प्राणसङ्कटं नैव भवेत्। अपि च दूतावासेन एतदपि भणितं यद् ये जनाः अत्रैव

केनापि कारणेन निरुद्धाः सन्ति उत स्थातुं विवशाः सन्ति चेत् ते आवश्यकं विना गृहाद् बहिः नैव गच्छेयुः। सावधानतया कार्यं विदधुः। निरन्तरं दूतावासस्य सम्पर्कं तिष्ठेयुः चेति। ध्येयमस्ति यत् सघस्तनीने इजरायलदेशीये वायवीयाक्रमणे लेबनान देशस्य अष्टपञ्चाशदुत्तर-पञ्च-शतमिताः जनाः पञ्चतां प्राप्ताः सन्ति। मृतकेषु पञ्चाशन्मिताः बालकाः अपि समाविशन्ति। अमेरिका-फ्रासाभ्यां सहितं तत्सहयोगिभिः देशैः इजराइलस्य हिज्बुल्लाहस्य च मध्ये युद्धस्य समेधनानन्तरं इजराइललेबनान सीम्नि एकविंशतिः दिनेभ्यः तत्कालमेव संघर्षविरामस्य आह्वानं कृतम् अस्ति। एतद् विषये अमेरिका फ्रांस-यूरोपीयसंघ जर्मनी-सऊदीअरब-कतर-संयुक्त अरब अमीरात समेतैः अन्यैरपि सहभागिभिः देशैः वक्तव्यं प्रख्यापितम् अस्ति।

राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मू लद्दाखस्य सियाचीन आधारशिविरस्य भ्रमणमकरोत्

हिमसंस्कृतवार्ताः प्रवीण कुमारः। राष्ट्रपतिद्रौपदी मुर्मू लद्दाखस्य सियाचीन-आधारशिविरस्य भ्रमणं कृत्वा सियाचीन-हिमशैले सेवारतसैनिकैः अधिकारिभिः च सह संवादं कृतवती। सैनिकान् सम्बोधयन्ती राष्ट्रपतिं चुनौतीपूर्णेषु प्रतिकूलपरिस्थितौ राष्ट्ररक्षणे तेषां वीरतायाः प्रशंसाम् अकरोत्। तत्र नियोजितानां सैनिकानां परिवारजनानां, बन्धुजनानाञ्च कृते अपि सा कृतज्ञतां प्रकटितवती। सा सियाचीन बेस युद्धस्मारकस्थाने माल्यार्पणं कृत्वा शहीदानां कृते श्रद्धांजलिम् अयच्छत्। श्रीमती मुर्मू पूर्वराष्ट्रपति डॉ. अब्दुल कलाम, रामनाथ कोविन्द इत्येतयोः पश्चात् सियाचीन हिमशैलस्य भ्रमणं कृतवती तृतीया राष्ट्रपतिः अस्ति। काराकोरम-परिधिस्थः सियाचीन-हिमशैलः विश्वस्य सर्वोच्चः सैन्यक्षेत्रः अस्ति, १९८४ तमे वर्षे अप्रैलमासे मेघदूत-कार्यक्रमात् आरभ्य भारतीयसेना अस्य रक्षणं कुर्वन् अस्ति।

हरियाणा-जम्मूकाश्मीरे च निर्वाचनाभियानं तीव्रगत्या प्रवर्तते

हरियाणायाम् एकस्मै चरणाय जम्मूकाश्मीरे च तृतीयाय अन्तिमाय च चरणाय विधानसभानिर्वाचनार्थं प्रचाराभियानं तीव्रं जातम्। भाजपेतिदलस्य वरिष्ठनेता प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी च आभासिय-माध्यमेन हरियाणायाः भाजपेतिदलकार्य-कर्तृभिः साकं सम्वादं विहितवान्। हरियाणायां नवतिः विधानसभासनेभ्यः मतदानम् अग्रिममासस्य पञ्चमे दिनाङ्के निर्धारितमस्ति। जम्मूकाश्मीरे विधान-सभा-निर्वाचनानाम् अन्तिमचरणस्य प्रचारामियानं सजवं प्रवर्धते। गृहमन्त्री अमितशाह जम्मू-काश्मीरस्थ उधमपुर-जनपदे जनसभां सम्बोधितवान्। अमुना कठुआ-क्षेत्रेऽपि जनसभाः कृताः। जनान् सम्बोधयन् श्रीशाहः तत्रत्यान् जनान् भाजपा-दलाय मतदानार्थं विलोभितवान्। अपरत्र च प्रधानमन्त्री श्रीनरेन्द्र मोदी दलस्य प्रचाराभियानं तीव्रीकर्तुं सितम्बर-अष्टाविंश्यां जम्मू गच्छति। लोकसभायां विपक्ष-नेता राहुलगान्धी ह्यी जम्मूकाश्मीर-वास्तव्यैः साकं वार्ताचितं कृतवान्। कांग्रेस-दलाय मतयाचनां च कृतवान्। पीपुल्स डेमोक्रेटिक-पाटीति दलस्य अध्यक्ष पूर्वमुख्यमन्त्री महबूबा मुफ्ती चापि ह्यस्तने जम्वां निज-दलस्य प्रत्याशिनां समर्थने पथप्रदर्शनीम आचरितवती केन्द्र शासिते प्रदेशे। जम्मूकाश्मीरे अन्तिम चरणस्य विधानसभानिर्वाचन सर्वेभ्यो राजनीतिक दलेभ्योऽतिशयमेव महत्त्वपूर्णम् अस्ति। अन्तिम चरणार्थं अक्टूबर-प्रथमायां चत्वारिंशत्-विधानसभा-आसनानां कृते मतदानम् आयोज्यते। अस्य चरणस्थ अन्तर्गत जम्वाः चतुर्विंशतिः कश्मीरस्य षोडश विधान सभासनेषु मतदानम् आयोज्यते।

गीतोपदेशः

अन्य च बहवः शूरा मदर्थे त्यक्तजीविताः |
नानाशस्त्रप्रहरणाः सर्वे युद्धविशारदाः || ९ ||
शब्दार्थ- अन्ये - अन्य सब; च - भी; बहवः - अनेक; शूराः - वीर; मत्-अर्थे - मेरे लिए; त्यक्त-जीविताः - जीवन का उत्सर्ग करने वाले; नाना - अनेक; शस्त्र - आयुध; प्रहरणाः - से युक्त, सुसज्जित; सर्वे - सभी; युद्ध-विशारदाः - युद्धविद्या में निपुण।
भावार्थ
ऐसे अन्य वीर भी हैं जो मेरे लिए अपना जीवन त्याग करने के लिए उद्यत हैं। वे विविध प्रकार के हथियारों से सुसज्जित हैं और युद्धविद्या में निपुण हैं।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

उत्तरप्रदेशप्रशासनेन पञ्चपञ्चाशदधिकैकशतं होरां यावत् समारब्धम् स्वच्छताभियानम्

उत्तरप्रदेशप्रशासनेन गतप्रातः निर्बाधतया पञ्चपञ्चाशदधिकैकशतं होरां यावत् स्वच्छताभियानं समारब्धम्। अभियानमिदं अक्टूबरमासस्य द्वितीये दिनाङ्के महात्मागान्धिनः पञ्चपञ्चाशदधिकैकशतमे जयन्त्यवसरे सम्पन्नतां प्राप्स्यति। स्वभाव-स्वच्छता संस्कार-स्वच्छता इत्यस्मिन् विषये आधारितस्य अभियानस्योद्देश्यं नगरीय क्षेत्रेषु स्वच्छतायाः पर्यावरण-जागरूकतायाः संवर्धनमिति अस्ति। मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथः नगर-विकासविभागाय अभियानस्य अस्य सफलतां सुनिश्चितुं निर्देशं प्रदत्तवान्।

परमरुद्रः इत्याख्यं सुपर कम्प्यूटिंग-सिस्टम-संगणक-तन्त्रस्य उद्घाटनं कृतवान् प्रधानमन्त्री

गतसायम् आभासीयमाध्यमेन परमरुद्रः इत्याख्यं सुपर कम्प्यूटिंग-सिस्टम-संगणक-तन्त्रस्य ऋतुविज्ञानस्य ऋतुदशा-विज्ञानस्य कृते च उच्चगुणवत्तायुक्त संगणकस्य उद्घाटनं कृतवान्। ध्येयमस्ति यत् प्रायः त्रिंशदुत्तरैक कोटि रूप्यकैः परमरुद्रः इत्याख्यः समुच्चगुणवत्तायुतः संगणकः 'राष्ट्रिय-सुपर-कम्प्यूटिंग-मिशन' इत्यभियानान्तर्गतं दैशिकरूपेण एव विकसितः अस्ति।

बिलासपुरस्य गोविन्दसागर-सरोवरे पर्यटकाः आनन्दं प्राप्स्यन्ति, कोच्चितः प्राप्तः कूज-जलयानम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - बिलासपुरम्। राज्यं आगच्छन्तः पर्यटकाः अधुना पर्वतानाम् मध्ये गोविन्दसागरसरोवरे गोवासदृशं कूजयानम् आनन्दयितुं शक्नुवन्ति। पर्यटकाः नूतनम् अनुभवं प्राप्नुयुः। केरल-देशस्य कोच्चिनगरात् ६० आसनानां कूज-यानम् बिलासपुरं प्राप्तम् अस्ति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अक्तूबर १५तः २० पर्यन्तं तस्य उद्घाटनं करिष्यति। पर्यटनविभागे पञ्जीकरणं बीमा च सहितं अन्याः औपचारिकताः कूजं चालयन्ती कम्पनी सम्पन्नाः करोति। बिलासपुरप्रशासनेन गोविन्दसागरसरोवरे कूज, जेटी, स्टीमर इत्यादीनां चालनार्थम् अस्यै कम्पन्यै निविदा कृता अस्ति। अस्य कम्पन्याः कूजयानं, जेटी, स्टीमर इति च बिलासपुरं प्राप्तवन्तः। यदि पर्यटकानां

मध्ये कूज प्रति उत्तमः उत्साहः अस्ति तर्हि द्वितीयः १२० आसनयुक्तः कूजः अपि सरोवरे प्रक्षेपितः भविष्यति। गोविन्दसागरसरोवरस्य उपरि मण्डीभराडीसेतुसमीपे कीरतपुर- नेरचौकचतुष्पंक्ति इत्यत्र एतद् कूज-यानम् चालितं भविष्यति। चतुर्मागात् आगच्छन्तः पर्यटकाः सुलभतया एतत् स्थानं प्राप्तुं शक्नुवन्ति। अवधेयं वर्तते यत् गोविन्दसागर- सरोवरं बिलासपुरस्य कन्दौरतः भाखड़ा- जलबन्धस्य पृष्ठतः १५ किलोमीटर-पर्यन्तं जलक्रीडा-क्रियाकलापानाम् अधिसूचना कृता अस्ति। एतदतिरिक्तं कोलबनजलाशये कूज, स्टीमर इत्यादीनां चालनस्य निविदा अपि जिलाप्रशासनेन कृता। निविदा आवंटितस्य अनन्तरं कोलजलबन्धस्य हरनोडातः तत्तपानीपर्यन्तं ३० कि.मी.दीर्घस्य सरोवरस्य दृश्यं कूजयानेन वा वाष्ययानेन वा द्रष्टुं शक्यते। बिलासपुरस्य उपायुक्तः आबिद हुसैन सादिकः अवदत् यत् अक्टोबरमासात् पर्यटकाः गोविन्दसागरसरोवरे कूजयानारोहणं कर्तुं शक्नुवन्ति। कोलबन्धजलाशये कूज इत्यादीनां चालनार्थं निविदा अपि प्रवाहिता आसीत्। १५ तः २० दिवसेषु निविदाप्रक्रिया सम्पन्ना भविष्यति। एतयोः जलाशयोः पर्यटनक्रियाः आरभ्य स्थानीययुवकाः रोजगारं प्राप्नुयुः। पर्यटकाः अपि नूतनम् अनुभवं प्राप्नुयुः।

SJVNL: चम्बाजनपदस्य अजयशर्मा एसजेवीएन- इत्यस्य निदेशककार्मिकरूपेण कार्यभारं स्वीकृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। चम्बाजनपदस्य अजयशर्मा सतलुजजल- विद्युत्निगमसीमितस्य (एसजेवीएन) नूतननिदेशक- कार्मिकस्य कार्यभारं स्वीकृतवान्। सः भारतसर्वकारस्य मन्त्रिमण्डलस्य (ACC) नियुक्तिसमित्या नियुक्तः अस्ति। प्रभारं स्वीकृत्य अजयकुमारशर्मा अवदत् यत्, “अहम् एतां नूतनां भूमिकां स्वीकृत्य गौरवान्वितः अस्मि। विद्युत्क्षेत्रे स्थायिवृद्धेः उत्कृष्टतायाः च एसजेवीएन- इत्यस्य मिशनस्य योगदानं दातुं प्रतिबद्धः अस्मि।” शर्मा कम्पन्याः मानवसंसाधनकार्यस्य, विधिकार्यस्य च निरीक्षणं करिष्यति। कम्पन्याः निगम- सामाजिक- दायित्वशाखायाः सीएसआर- फाउण्डेशनस्य नेतृत्वं करिष्यति। तस्य नेतृत्वेन एसजेवीएनसीमितस्य सकारात्मकं, समावेशी कार्यस्थलसंस्कृतेः निर्माणार्थं प्रतिबद्धतां वर्धयिष्यति, तथैव विकासं चालयिष्यति, कम्पन्याः दीर्घकालीनलक्ष्याणि च प्राप्तुं शक्नुवन्ति इति अपेक्षा अस्ति। शर्मा इत्यस्य मानवसंसाधनस्य औद्योगिकसञ्चालनस्य च दशकद्वयाधिकः समृद्धः अनुभवः अस्ति। अक्तूबर २००९ तमे वर्षे प्रबन्धकरूपेण एसजेवीएन इत्यत्र सम्मिलितस्य अनन्तरम् अजयशर्मा इत्यनेन कर्मचारिणां संलग्नतायां उत्पादकतायां च

उन्नयनं, कम्पन्याः सामरिकलक्ष्यैः सह संरेखितानां मानवसंसाधननीतीनां विकासः च समाविष्टाः प्रमुखाः मानवसंसाधनपरिकल्पनाः चालयितुं महत्त्वपूर्णाः सन्ति। कार्यान्वयनस्य व्यापकप्रशिक्षणकार्यक्रमानाम् प्रारूपं निष्पादनं च भवति यत् कौशलं क्षमतां च वर्धयति कार्यबलस्य तथा च दक्षतायां विकासं कुर्वन्ति, मानव संसाधनप्रक्रियाभिः सह प्रौद्योगिकी- एकीकरणे समग्रसाङ्गठनिकविकासे च योगदानं ददति। अनुकरणीयं नेतृत्वं कृत्वा संस्थायाः आह्वानपूर्णलक्ष्याणि प्राप्तुं दलं प्रेरयति इति कारणेन सः द्विवारं ‘पीपुल्स चॉयस् एसजेवीएन स्टार अवार्ड’ इत्यनेन पुरस्कृतः अस्ति। एसजेवीएन-संस्थाने नियुक्तेः पूर्वं सः १९९६ तः २००९ पर्यन्तं भारतीयलौहप्राधिकरणसीमिते अर्थात् स्टील अथॉरिटी आफ् इण्डिया लिमिटेड् (SAIL) इति संस्थायां कार्यं कृतवान्, यत्र सः बोकारो इस्पातसंस्थाने यांत्रिकरक्षणस्य प्रमुखरूपेण कार्यं कृतवान् २००७ तमे वर्षे सः ‘उत्कृष्टः कर्मचारी’ इति सम्मानितः। अजयशर्मा इत्यस्य जन्म हिमाचलप्रदेशस्य चम्बामण्डलस्य सिहुन्तातहसीलस्य खरगटग्रामे १९७४ तमे वर्षे अप्रैलमासस्य ८ दिनाङ्के अभवत्। तस्य प्राथमिकशिक्षा खरगटस्य राजकीय- वरिष्ठ- माध्यमिक- विद्यालये सम्पन्ना। कोयम्बटूर-नगरस्य राजकीय- प्रौद्योगिकी- महाविद्यालयात् यांत्रिक- इञ्जिनियरिङ्गविषये स्नातक- उपाधिः, इगूतः मानवसंसाधनविषये एमबीए, जमशेदपुरनगरस्य XLRI विद्यालयात् मानवसंसाधनप्रबन्धने प्रमाणपत्र-पाठ्यक्रमं चाधिगतवान्। शर्मा इत्यस्य पारिवारिकपृष्ठभूमिः अस्ति यत् तस्य पिता एकः आपणिकः अस्ति, माता च गृहिणी अस्ति। सः शैलीशर्मा इत्यनया सह विवाहितः अस्ति, तस्य द्वे कन्ये स्तः।

जयरामठाकुरः अवदत्, मस्जिदविवादे काङ्ग्रेसस्य द्विविधं चरित्रं प्रत्यक्षीभूतम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। संजौलीमस्जिदविवादे विपक्षनेता जयरामठाकुरः काङ्ग्रेसस्य कोणं कृतवान्। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेसस्य द्विविधं चरित्रं विवादे अग्रे आगच्छति। एकतः मन्त्रिणः वक्तव्यं ददति अपरतः दिल्लीतः प्रभावात् तेषां स्थितिः मौनं भवति। कोऽपि बहितः मुस्लिमनेता अत्र आगत्य वातावरणं दूषयति तथा च यस्य मुख्यमन्त्री यस्य आदेशेन विधिव्यवस्था चाल्यते सः मौनम् एव तिष्ठति। शिमलानगरे पत्रकारैः सह वार्तालापं कुर्वन् जयरामठाकुरः अवदत् यत् पुलिसप्रशासनेन सीलबद्धायां अवैधमस्जिदं बलात् प्रविश्य तत्र विडियो कृत्वा एआइएमआईएम-नेता शिमलानगरे स्थापितां शान्तिं बाधितुं प्रयतितवान्। एआइएमआईएम- नेता एकं चलचित्रं कृतवान् यस्मिन् सः मस्जिदस्य पुरतः भवनस्य ऊर्ध्वतायाः आधारेण ध्वंसनस्य विषये वदति, यदा सः न जानाति यत् भवनं विधानानुसारं निर्मितम्, यदा तु मस्जिदस्य निर्माणं अवैधरूपेण कृतम् आसीत् एतादृशं चलचित्रं निर्माय सः हिन्दुसमाजस्य जनानां भावनां आहतं कर्तुं प्रयतितवान् अस्ति। उक्तनेतृविरुद्धं प्राथमिकी पञ्जीकृता इति सूचना प्राप्ता, परन्तु एतादृशे कार्ये न केवलं प्राथमिकी पञ्जीकृता भवेत्, अपितु राज्यसर्वकारेण एतस्य दृढं संज्ञानं कृत्वा कठोरकार्यविधिः कर्तव्या, यतः सः शान्तिपूर्णं वातावरणस्य दूषणस्य प्रयासं कृतवान्। सः अद्यापि न गृहीतः, यदा तु शान्तिपूर्वकं विरोधं कुर्वन्तः हिन्दुनेतृणां प्रतिशोधार्थं सर्वकारस्य आज्ञानुसारं पुलिसैः कार्यविधिः कृता। अस्मिन् विषये जनभावनायाः आदरं कृत्वा सर्वकारेण स्थायिसमाधानं अन्वेष्टव्यम्।

मॉलरोड- इत्यत्र प्रदर्शिन्याः उद्घाटनम्

विपक्षनेता उक्तवान् यत् सः प्रधानमन्त्रिणः जन्मदिवसस्य अवसरे सेवापक्षस्य अन्तर्गतं शिमलानगरस्य एकस्मिन् मॉलस्थले आयोजितायाः प्रदर्शिन्याः उद्घाटनं कृतवान्। अस्यां प्रदर्शिन्यां यत्र मोदीसर्वकारस्य ऐतिहासिककृतीनां दर्शनं दृश्यते तत्र मोदीजीवनसम्बद्धानां प्रेरणादायकानां विषयाणां प्रतिबिम्बमपि दृश्यते। नरेन्द्रमोदी चतुर्वारं गुजरातस्य मुख्यमन्त्रीरूपेण कार्यं कृत्वा गुजरातं विकासस्य नूतनायाम् ऊर्ध्वतायां नीतवान्। तदनन्तरं भारतस्य प्रधानमन्त्रीरूपेण कार्यं कुर्वन् भारतस्य ऐतिहासिकविकासस्य कथां लिखितवान्। भारतं विश्वस्य प्रमुखदेशानां प्रथमपङ्क्तौ आनयत्। भारतस्य प्रत्येकस्य वर्गस्य सर्वतोमुखी विकासं कृतवान्। अस्याः प्रदर्शिन्याः कृते सर्वेभ्यः दलसहकारिभ्यः धन्यवादं दत्त्वा जयरामठाकुरः अपि सर्वेभ्यः एकवारं प्रदर्शनीं द्रष्टुम् आग्रहं कृतवान्। हिमाचलस्य सर्वेषु लोकसभाक्षेत्रेषु एषा प्रदर्शनी आयोजिता भविष्यति।

विक्रमादित्यसिंहस्य वक्तव्ये किम् उक्तवान्-

जयरामठाकुरः मन्त्रिमण्डलमन्त्री विक्रमादित्यसिंहस्य वक्तव्यविषये उक्तवान् यस्मिन् सः प्रत्येकं पथविक्रेतारं स्वपरिचयं दर्शयितुं आहूतवान् आसीत्। जयरामठाकुरः अवदत् यत् यदा तस्य सर्वकारेण एतत् प्रावधानं कार्यान्वितुं निर्णयः कृतः तदा काङ्ग्रेसजनाः तस्मिन् समये तस्य उपहासं कृतवन्तः। अद्यत्वे ते एव काङ्ग्रेसनेतारः एतादृशीमेव नीतिं स्वीकुर्वन्ति। मन्त्री प्रथमं वदति यत् उत्तरप्रदेशयोगीसर्वकारस्य पङ्क्तौ एव कार्यान्विष्यामि। प्रातः पर्यन्तं दिल्लीतः काङ्ग्रेसनेतृणां प्रभावेन वक्तव्यं विपर्यस्तं भवति। सः अवदत् यत् निर्णयः सर्वथा सम्यक् अस्ति, परन्तु बृहत् प्रश्नः अस्ति यत् विक्रमादित्यसिंहः कियत्कालं यावत् स्वस्य वक्तव्ये तिष्ठति, यतः कतिपयदिनानि पूर्वं अनिरुद्धसिंहः अपि तथैव वक्तव्यं दत्तवान् आसीत्, ततः सः मन्त्रीपदसनकटनं प्राप्तवान्, तदनन्तरं तस्य पादौ कम्पितौ तस्य वचनं निवृत्तं कर्तव्यम् आसीत्।

HP News: पथविक्रेतृणां नामपट्टिकास्थापनसहितम् अन्येषां परामर्शाणां विषये सर्वकारः विचारं करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। राज्यसर्वकारस्य प्रवक्ता उक्तवान् यत् पथविक्रेतानीतिविषये समाजस्य विभिन्नवर्गैः परामर्शाः प्राप्ताः सन्ति। विषयस्य प्रत्येकं पक्षं संवेदनशीलतया विचार्यते। सः अवदत् यत् अद्यावधि राज्यसर्वकारेण विक्रेतृभिः स्वापणेषु नामपट्टिकायाः अन्यपरिचयस्य वा अनिवार्यप्रदर्शनस्य विषये किमपि निर्णयः न कृतः। राज्यसर्वकारः पथविक्रेतृभिः सह सम्बद्धानां विषयाणां समाधानार्थं प्रतिबद्धः अस्ति तथा च अस्मिन् विषये किमपि निर्णयं कर्तुं पूर्वं सर्वेषां परामर्शाणां संवेदनशीलतापूर्वकं विचारः भविष्यति। प्रवक्ता अवदत् यत् अस्मिन् सन्दर्भे संसदीयकार्याणां मन्त्री हर्षवर्धनचौहानस्य अध्यक्षतायां काङ्ग्रेस- भाजपा- विधायकानां समितिः निर्मिता अस्ति। ग्रामीण विकास एवं पंचायतीराज मंत्री अनिरुद्धसिंहः, लोकनिर्माणमंत्री विक्रमादित्यसिंहः, विधायकः अनिल शर्मा, सतपालः सती, रणधीर शर्मा, हरीश जनार्थ अस्मिन् समितेः सदस्याः सन्ति। समितिः अस्मिन् विषये राज्यसर्वकाराय स्वस्य अनुशंसां दातुं पूर्वं विभिन्नानां हितधारकाणां परामर्शाणां समीक्षां करिष्यति। मन्त्रिमण्डलेन एतासां अनुशंसानाम् सम्यक् मूल्याङ्कनं कृत्वा एव अन्तिमनिर्णयः क्रियते इति सः अवदत्।

वर्तमानसमये संस्कृतक्षेत्रे विविधाः अवसराः सन्ति- डा० रत्नेशत्रिवेदी

हिमसंस्कृतवार्ता:- आचार्यदीनदयालशुक्लः। सम्प्रति विश्वस्मिन् विश्वे सर्वत्र संस्कृतस्य प्रसारः दरीदृश्यते। सर्वत्र संस्कृतस्य घोषः श्रूयते तत्रैव उत्तरप्रदेशस्य संस्कृतसंस्थानं संस्कृतविकासाय विविधप्रकल्पान् परिचालयति। संस्कृतप्रतिभान्वेषण- प्रतियोगिता तेषु अद्वितीयः प्रकल्पः वर्तते। अद्य भाषाविभागः उत्तरप्रदेश शासनाधीनं सञ्चाल्यमाणस्य उत्तरप्रदेशसंस्कृतसंस्थानस्य प्रकल्पः संस्कृतप्रतिभान्वेषण- प्रतियोगिता २०२४ इत्यस्य झंसीमण्डलस्य स्पर्धाकार्यक्रमः उरई जनपदे समारंभितः। तत्रामुस्मिन् कार्यक्रमे निर्णायकत्वेन अस्मद् गुरुवः डॉ. रत्नेशत्रिवेदिवर्यः समुपस्थिताः अभवन्। श्रीआदर्शसंस्कृत-महाविद्यालय उरई जालौन नगरे आयोजिते प्रतिभान्वेषणकार्यक्रमे मुख्यातिथि यरूपेण जालौन जनपदस्य जिलाधिकारीमहोदयः श्रीराजेशकुमारपाण्डेयः समागताः। कार्यक्रमे विशिष्टातिथि रूपेण कालपी विधायकाः श्रीमान् विनोदचतुर्वेदी महाभागाः समागताः। ते सर्वान् प्रतिभागी छात्रान् संस्कृतं देवभाषारूपेण अस्माभिः स्वीकरणीयम्। संस्कृतनेव वेदाः पुराणान्युपनिषदः सन्तीतित्यादिभिः प्रेरकवचोभिः सम्बोधितवन्तः। कार्यक्रमस्य समायोजकः महाविद्यालयस्य प्राचार्यः डॉ० पूर्णेन्दुमिश्रः तथा झंसीमण्डलस्य संयोजकः श्री सर्वेशकुमारशाण्डिल्यवर्यः कार्यक्रमस्य समायोजनं कृतवन्तौ। तत्र मण्डलस्य विविधजनपदेभ्यः समागताः छात्र-छात्राः विविधस्पर्धासु प्रतिभागं कृत्वा स्व प्रतिभां प्रदर्शितवन्तः। डॉ० श्यामसुन्दरशर्मा सहितविविधविद्यालयानाम् आचार्याः एवं छात्र-छात्रा तथा सामाजिकगणमान्याः समुपस्थिताः अभवन्।

वैदिकाहिके

मन्त्राः वा सूक्तानि अस्ति, येषु अनेकाः आहिककर्मणां, पूजनविधीनां च आधारभूतं रूपं दृश्यते। अग्नि, सूर्यादि देवताभ्यः समर्पिताः सूक्ताः एतेषु कर्मसु अधिकृत्य उपयुज्यन्ते।

उदाहरणरूपेण -

ऋग्वेदः १.१ इत्यत्र अग्निदेवाय समर्पितं सूक्तं अस्ति। अग्निः अनेकेषु वैदिककर्मसु मुख्यं स्थानं प्राप्नोति। एतत् सूक्तं बहुषु वैदिकीय विधिषु आरम्भे पठ्यते।

ऋग्वेदः १.१.१: "अग्निं ईळे पुरोहितं यज्ञस्य देवम् ऋत्विजम्। होतारं रत्नधातमम्॥"

(अहं अग्निं स्तौमि, यः यज्ञस्य पुरोहितः अस्ति, यः ऋत्विजः देवः अस्ति, यः होतारं रत्नं दातारं च अस्ति।)

एतत् सूक्तं, अन्यानि च यज्ञादिषु पठ्यमानानि, प्रतिदिनस्य आहिककर्मसु अग्निहोत्रादिषु प्रयोगाय पठ्यते।

यदि भवतः विशेषतः आहिककर्मणां निर्देशः अपेक्षितः अस्ति, तदा एते कर्माणि विस्तारतः श्रौतसूत्रेषु गृह्यसूत्रेषु च प्रतिपाद्यन्ते, यत्र प्रतिदिनकर्माणि (यथा संध्या, अग्निहोत्र इत्यादयः) मन्त्रेषु आधारिता सम्यक् व्यवस्थिता भवन्ति।

सुधा साठ्चे मुंबई।

ऋग्वेदः संहिताः रूपेण स्तुतयः विद्यमानाः सन्ति, यः प्राचीनतमः वेदः अस्ति। अस्य मुख्य विषयाः देवताः, विश्वोत्पत्तिः, दार्शनिकाः च विचाराः सन्ति, याः काव्यात्मकः श्लोकैः व्यक्ताः भवन्ति।

सामवेदः मुख्यतः स्वरगानानि च स्तुतयः संवलितानि सन्ति। अयं वेदः वैदिककर्मणां सङ्गीतात्मकस्य पक्षस्य सम्बन्धी अस्ति।

यजुर्वेदः वैदिककर्मणां तथा यज्ञानां सम्पादनविधिं विस्तरेण निर्देशयति। अस्मिन् वेदे अनुष्ठानस्य तन्त्रसंबन्धी निर्देशाः अपि सन्ति, यैः कर्माणि यथारूपेण सम्पादितानि भवन्ति।

अथर्ववेदः विविधविषयानां संग्रहः अस्ति, यस्मिन् अनुष्ठानानि, औषधोपचाराः, तथा सामान्यजीवनस्य विभिन्नानि विषयाः अन्तर्भूताः सन्ति। अस्मिन् स्तुतयः, मन्त्राः, तथा तन्त्रमन्त्रादयः अपि अन्तर्भूताः सन्ति। ऋग्वेदे विशेषतः "आहिक" इति प्रत्यक्षतया न प्रतिपाद्यते यथा ब्राह्मण, आरण्यक, उपनिषदादि वेदाङ्गेषु विस्तरशः दृश्यते। तथापि, ऋग्वेदे

॥ श्रीरामायणकथा ॥

उत्तरकाण्डम्!

(ऊनचत्वारिंशः सर्गः)

रामस्य सन्निधौ लक्ष्मणस्य प्रत्यागमनम्। तत्र केशिन्यां तां रजनीम् उषित्वा प्रभाते पुनरुत्थाय लक्ष्मणः अयोध्यां प्रति प्रस्थानम् अकरोत्। अर्द्धदिवसे प्राप्ते सः महारथः लक्ष्मणः हृष्टपुष्टजनावृतां रत्नसम्पूर्णां अयोध्यां प्राविशत्। परं दैन्यं गच्छन् सुमहामतिः लक्ष्मणः रामपादौ समासाद्य किं वक्ष्यामि इति चिन्तयन् रामस्य तत् शशिसन्निभं भवनं पुरस्तात् अपश्यत्। राज्ञः भवनद्वारे रथात् अवतीर्य सः नरोत्तमः अवाङ्मुखः दीनमनाः लक्ष्मणः अनिवारितः भवनं प्राविशत्। तद् भवनं प्रविश्य परमासने आसीनं दीनम् अग्रजं राघवम् अश्रुपूर्णाभ्यां नेत्राभ्यां दृष्ट्वा अत्यन्तं व्यथितः अभवत्। ततः सः दीनचेतनः लक्ष्मणः तस्य चरणौ अगृह्णात्। ततः दीनया वाचा लक्ष्मणः वाक्यम् अब्रवीत् हे वीर! आर्यस्य आज्ञां पुरस्कृत्य यथोद्दिष्टे गङ्गातीरे वाल्मीकेराश्रमे जनकात्मजां विसृज्य पुनः तव पादमूलम् उपासितुम् आगतः। हे पुरुषव्याघ्र! कालस्य गतिरीदृशी अतः मा शुचः। त्वद्विधाः न हि बुद्धिमन्तः मनस्विनः शोचन्ति। कालस्य प्रभावात् सर्वेपि क्षयं यान्ति, तस्मात् पुत्रेषु दारेषु मित्रेषु धनेषु च अतिप्रसङ्गः न कर्तव्यः। विप्रयोगस्तु तैर्ध्रुवं भवति एव। पुरुषर्षभाः त्वद्विधाः ईदृशेषु न विमुह्यन्ति। हे नृप! अपवादभयात् त्वया मैथिली

त्यक्ता, किन्तु यदि त्वया ईदृशः शोकः क्रियते तर्हि पुनः पुरे सः अपवादः भविष्यति इत्यत्र संशयः नास्ति। अतः हे पुरुषशार्दूल! धैर्येण स्थीयताम्। इमां दुर्बलां बुद्धिं त्यज, सन्तापं मा कार्षीः! महात्मना लक्ष्मणेन एवमुक्तः सः मित्रवत्सलः काकुत्स्थः परया प्रीत्या लक्ष्मणम् अब्रवीत् हे नरश्रेष्ठ! एवं यथा त्वं वदसि तथैव भवतु। त्वं मम आज्ञानुरूपं कार्यम् अकरोः तदर्थम् अहं सन्तुष्टः अस्मि। तव सुमधुरवाक्यैः मम सन्तापः निराकृतः अभूत्।

अद्य प्रारभ्यते भारत- बंगलादेशयोः मध्ये द्वितीया टेस्ट क्रिकेट प्रतिस्पर्धा, कानपुरस्थे ग्रीन पार्क क्रीडांगणे भविष्यति इयं स्पर्धा

श्रृंखलायां 1-0तः अग्रे अस्ति भारतम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- क्रीडा प्रतिनिधिः। भारत- बंगलादेशयोः मध्ये द्वितीया टेस्ट क्रिकेट प्रतिस्पर्धा अद्य प्रारभ्यते। इयं क्रीडा कानपुरस्थे ग्रीन पार्क इति क्रीडांगणे आयोजिता भविष्यति। भारतीयदलं प्रथमां क्रीडां विजित्य श्रृंखलायां 1-0तः अग्रे अस्ति। बंगलादेशश्च प्रतिस्पर्धां विजित्य समानतां प्राप्तुं प्रयासं करिष्यति। अद्य प्रातः काले सार्ध नववादने इयं प्रतिस्पर्धा आरभ्यते।

जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा

(Sanskrit version of Hindi film song - जिये तो जिये कैसे बिन आपके --)

जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा
जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा

जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा
लगिता न ही हत् मे क्व, विना त्वां नु हा
जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा
जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा ---- (००)

कथं ब्रूयां, विना त्वां हि जीवः स्यान्मे कीदृशः
कथं ब्रूयां, विना त्वां हि जीवः स्यान्मे कीदृशः
किं प्राणदण्डः वा शापितो/दुर्वचः भवेत्
किं प्राणदण्डः वा शापितो/दुर्वचः भवेत्
ए तर्कता मे, निश्चिनुयाञ्च ना जीवेयं भोः, त्वां हि विना
जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा
हाय जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा --- (०१)

महं कोऽपि दद्यात् गरं, हसन्नू आपीयेऽहं
महं कोऽपि दद्यात् गरं, हसन्नू आपीयेऽहं
(F - महं कोऽपि दद्यात् गरं, हसन्ती नु पीयेऽहं)

दुःखञ्च सोढ्वा इह जीवेयम् अहम्
दुःखञ्च सोढ्वा इह जीवेयम् अहम्
(दुःखं सहिष्ये सर्वं, जीवेयम् अपि/इह)
विरहार्ततां हे सोढुं ना शक्तः

(F - विरहार्ततां हे सोढुं ना शक्ता)
त्वात्कं विनापि जीवितुं/स्थातुं ना शक्तः
(F - त्वात्कं विनापि स्थातुं ना शक्ता)

जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा
जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां नु हा --- (०२)

पश्यन्ती मां तव त्विदं नेत्रनैमिलनं शं
पश्यन्ती मां तव त्विदं नेत्रनैमिलनं शं
स्मितं च ते अपि सदा आस्मरम् अहं
स्मितं च ते अपि सदा आस्मरम् अहं
गोप्यं कथं नू, तत् आवृत्तं नौ
(कीदृग् गोपायेयं, तत् आवृत्तं नौ)
सा मिष्टा रात्रिः, तत् मेलनं नौ
जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां हि कौ
जीवेयं जीवेयं कथं, विना त्वां हि कौ -- (०३)

रचयिता - डा. रुरुकुमारमहापात्रः (अध्यापकः)
राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः